

Are valla leht

Nr. 7) 129

arevallaleht@hotmail.ee

Leelo Lusik, Kristi Kivisaar

september 2013

514 2621

Kohaliku omavalitsuse valimised 20. oktoobril 2013. a.

- 10.10. –
16.10.2013 Elektrooniline hääletamine algab 10. oktoobril kell 9.00 ja kestab ööpäevaringselt kuni hääletamise lõpuni 16. oktoobril kell 18.00.
- 14.10.-
16.10.2013 Eelhääletamine toimub kõigis valimisjaoskondades kell 12.00 - 20.00. Toimub ka hääletamine väljaspool elukohajärgset valimisjaoskonda, sealhulgas valija asukohas ning kinnipidamiskohas.
- 20.10.2013 VALIMISPÄEV! Hääletamine toimub kell 9.00 - 20.00. Toimub ka kodus hääletamine.

N	R	L	P	E	T	K	N	R	L	P
10.	11.	12.	13.	14.	15.	16.	17.	18.	19.	20.10.2013
EELHÄÄLETAMINE							VALIMISPÄEV			
Maakonna keskus hääletamine 12.00 - 20.00				Jaoskonnas hääletamine 12.00 - 20.00			Hääletamist ei toimu		Jaoskonnas hääletamine 9.00 - 20.00	
E-hääletamine valimised.ee 9.00 - ...						Kodus hääletamine ... - 18.00				

Kui tekib küsimusi, siis veebileht, millelt vastuseid otsida on <http://www.vvk.ee/kohalikud-valimised-2013/uldinfo-2/>

- 3. oktoobril kell 18.30 toimub Suigu Seltsimajas ja
10. oktoobril kell 18.30 Are Vallakeskuses
üldrahvalik vestlusring.
Kohale on oodatud kõik kandidaadid.
Tule kohale küsima, vestlema, arutlema!**

TÄNA LEHES:

**Valimispäev on
20.10.13 lk. 2**

**Valimisliit "Ühtne
koduvald" lk. 4**

**Volikogu ja
vallavalitsuse istungite
otsused lk. 7**

**Pärnumaa uus
maakonnaplaneering
lk. 9**

Ohutu kütmine lk. 10

Meie koolid lk. 12

**Vallarahva tegemistest
lk. 15**

**Ürituste kalender
lk. 19**

Teated lk. 21

Valimispäev on 20. oktoober 2013

Kes võivad kohaliku omavalitsuse volikogu valimistel hääletada?

Hääletamisõigus on Eesti kodanikul ja Euroopa Liidu kodanikul, kes on valimispäevaks saanud 18-aastaseks ja kelle rahvastikuregistri järgne elukoht asub Are vallas.

Hääletamisõigus on ka välismaalasel:

- 1) kes on valimispäevaks saanud 18-aastaseks;
- 2) kelle rahvastikuregistri järgne elukoht asub Are vallas;
- 3) elab Eestis pikaajalise elaniku elamisloa või alalise elamisõiguse alusel.

Kas valimisteks on vaja ennast registreerida?

Hääletamisel osalemiseks end registreerida ei ole vaja. Selleks, et tagada valimiste ühetaolisus – st. igal valijal on üks hääl – koostatakse valijate nimekirjad. Valijate nimekirjad koostatakse Eesti rahvastikuregistri andmete alusel. Registrit peetakse alaliselt. Registripidamist korraldab Siseministeerium. Valijate nimekirja koostatakse rahvastikuregistri 20. septembri seisuga. Pärast seda kuupäeva registriandmetes muudatusi ei tehta ja valija kantakse valijate nimekirja selle aadressi alusel, mis oli märgitud registrisse 20. septembril. Valijate nimekirjas tehakse muudatus ja isik kantakse valijate nimekirja üksnes juhul, kui ta ei ole üheski valijate nimekirjas. Hiljemalt 5. oktoobriks saadetakse igale valijale valijakaart, mis kinnitab registris olemist.

Mis teha, kui valijakaart pole Teieni jõudnud?

Kui Te pole 5. oktoobriks valijakaarti saanud, pöörduge selgituse saamiseks vallasekretäri poole. Pöörduda võib ka siis, kui valijakaardile kantud andmetes on vigu.

Kas kodus on võimalik hääletada?

Kui Te terviseseisundi või mõne muu mõjuva põhjuse tõttu ei saa hääletada valimisjaoskonnas, võite esitada taotluse kodus hääletamiseks. Taotluses tuleb märkida kodus hääletamise taotlemise põhjus.

Kirjalikku taotlust saab esitada kuni valimispäeva (s.o 20.10.2013) kella 14.00-ni kas jaoskonnakomisjonile või vallavalitsusele.

Valimispäeval saab esitada taotluse ka telefoni teel kella 9-14. Taotluse esitamiseks tuleb helistada elukohajärgse jaoskonnakomisjoni telefoninumbril. Telefoninumbri leiab valijakaardilt või Vabariigi Valimiskomisjoni veebilehelt. Taotluse esitamiseks on vajalik teada oma isikukoodi, samuti tuleb komisjoni teavitada kodus hääletamise põhjusest. Kodus hääletamist korraldatakse vaid valimispäeval.

Millal ja kus saab hääletada?

Hääletada saab elukohajärgses valimisjaoskonnas valimispäeval 20. oktoobril kell 9.00-20.00. (Jaoskonnakomisjon nr 1 asub Are vallakeskuse väikeses saalis Pärivere tee 17, Are alevik; jaoskond nr 2 asub Suigu seltsimaja ringide ruumis Suigu külas). Eelhääletamine toimub 14. - 16. oktoobril kõigis valimisjaoskondades kell 12.00-20.00.

Kandidaatide koondnimekirja valimisringkond nr 1

Eesti Keskerakond

- nr 101 ÜLO METSAVEER
- nr 102 RAUL SOOSAAR
- nr 103 LEMMI-ANN REINSON
- nr 104 PEETER ALUSTE
- nr 105 ANU KLAAS
- nr 106 ALEKSANDER PEEDIMAA
- nr 107 AIME METSAVEER

Eesti Reformierakond

- nr 108 PEETER TAMME
- nr 109 ÜLARI JÕEMETSA
- nr 110 KALLE SMIRNOV

Valimisliit Ühtne Koduvald

- nr 111 LAURI LUUR
- nr 112 ANDRES NÄREP
- nr 113 ELINA LEINER
- nr 114 MERIKE KALDEN
- nr 115 TOIVO VÕSUMETS
- nr 116 VILLI SUTT
- nr 117 ANDRES HANSEN
- nr 118 VEIKO TAMLA
- nr 119 VILJA ALAMAA
- nr 120 TRIIN AASPALU
- nr 121 ENN KUSLAP
- nr 122 KERT ALAMAA
- nr 123 LEELO LUSIK
- nr 124 ROLAND HIIEMÄE
- nr 125 AIME KASK
- nr 126 OLAVI PÖLLU
- nr 127 VERONIKA HEINSOO
- nr 128 EVE HIIEMÄE

Lisaks on võimalik alates 10. oktoobrist kella 9.00 kuni 16. oktoobri kella 18.00 hääletada elektrooniliselt veebilehel <http://www.valimised.ee>.

Eelhääletamise ajal saab hääletada ka väljaspool oma elukohajärgset valimisjaoskonda. Igas vallas ja linnas on vähemalt üks selline valimisjaoskond, mis korraldab väljaspool elukohajärgset valimisjaoskonda hääletamist (Are vallas mõlemad jaoskonnad).

Kuidas toimub hääletamine väljaspool elukohajärgset valimisjaoskonda?

Valija läheb jaoskonda, kus korraldatakse väljaspool elukohajärgset hääletamist. Igas vallas ja linnas on vähemalt üks selline jaoskond. Väljaspool elukohta saab hääletada ainult eelhääletamise päevadel. Valimispäeval saab hääletada ainult oma elukohajärgses jaoskonnas.

Valija esitab jaoskonnakomisjoni liikmele isikut tõendava dokumendi, mille alusel kantakse valija andmed väljaspool elukohajärgset valimisjaoskonda hääletajate nimekirja. Valija annab allkirja valijate nimekirja ja saab vastu hääletamissedeli ja kaks ümbrikku ning oma elukohajärgse valimisringkonna kandidaatide koondnimekirja. Valija kirjutab oma sedelile ühe kandidaadi registreerimisnumbri.

Pärast hääletamissedeli täitmist paneb valija sedeli ühte jaoskonnakomisjoni liikme antud ümbrikku (väiksem, sisemine ümbrik). Viimase paneb valija jaoskonnakomisjoni liikme antud teise ümbrikku (suurem, välimine ümbrik). Välimisele ümbrikule kirjutab kas valija ise või jaoskonnakomisjoni liige valija nime, isikukoodi ja aadressi, mille järgi valija on kantud valijate registrisse. Ümbriku laseb valija väljaspool elukohajärgset valimisjaoskonda hääletavate valijate sedelitele ettenähtud hääletamiskasti.

Kas haiglas on võimalik hääletada?

Kui Te ei asu eelhääletamise ajal oma rahvastikuregistrirajoonis elukohas ega saa terviseseisundi või mõne muu mõjuva põhjuse tõttu hääletada valimisjaoskonnas, võite taotleda hääletamist oma asukohas. Asukohas saab hääletada näiteks juhul, kui valija on valimiste ajal haiglas või hoolekandeesutuses, mis ei asu tema elukohajärgse jaoskonna territooriumil. Kirjalikku taotlust saab esitada kuni 16.10.2013 kella 14.00-ni kas jaoskonnakomisjonile või vallavalitsusele. Asukohas hääletamine toimub eelhääletamise ajal (14-16.10.2013).

Kas välisriigis saab hääletada?

Kohalikel valimistel pabersedeliga hääletamist välisriikides ei korraldata. Võimalik on hääletada kas Eestis või interneti vahendusel. Selleks on vajalik ID-kaart (või mobiil-ID) koos kehtivate sertifikaatide ja PIN-koodidega ning ligipääs kaardilugeja (mobiil-ID puhul täidab kaardilugeja ülesannet mobiiltelefon) ja internetiühendusega varustatud arvutile

Millised dokumendid tuleb kaasa võtta valimisjaoskonda?

Kaasa tuleb võtta kehtiv isikut tõendav dokument (näiteks pass, isikutunnistus, juhiluba, pensionitunnistus), millel on isiku nimi, sünniaeg või isikukood ja foto. Valijakaarti ei ole vaja kaasa võtta.

Kuidas pean toimima hääletamisel elukohajärgses valimisjaoskonnas?

Esitage isikut tõendav dokument jaoskonnakomisjoni liikmele ja Teile antakse sedel, mille kättesaamise kohta annate allkirja valijate nimekirja. Sedel täitke hääletamiskabiinis ise. Kabiini seinale on kandidaatide nimekiri.

Kirjutage hääletamissedelile ühe kandidaadi number, keda Te toetate. Laske kokkumurtud sedel hääletamiskasti. Enne seda peab jaoskonnakomisjoni liige panema sedeli välisküljele pitsati jäljendi.

**Vallalehe toimetis pakkus kõigile kandidaatidele välja võimaluse end ja oma
töekspidamisi lehe kaudu tutvustada.
Seda kasutas ainult valimisliit "ÜHTNE KODUVALD".**

Valimisliidu „Ühtne koduvald“ olulisemad eesmärgid Are valla elu edendamiseks aastatel 2013 – 2017

1. Jätkame kogu teedevõrgu renoveerimist ja parandame teede hoolde kvaliteeti.

Teed on eluks vajalikud tuiksooned. Oluline on tagada aastaringne juurdepääs igale elukohale ning tegutsevatele ettevõtetele. Lumetõrje kvaliteeti on viimasel neljal aastal korralikult parandatud, kuid arendamist vajab tolmutõrje tegemine ja tolmuwabade katete ehitus.

2. Uuendame valla vee- ja kanalisatsioonivõrgud.

Vee- ja kanalisatsioonivõrke on renoveeritud viimase kuue aastaga hulgaliselt, kuid tegemata on veel Are aleviku Põllu, Oja, Karja ja Pärnu mnt piirkonnad ning väiksemad osad Suigu küla keskkuses. 2014. aastale on kavandatud ning toetuski saadud Oja ja Põllu tn piirkonna renoveerimiseks.

3. Algatame koduhooldusteenuse ja otsime lahendusi täiendavate sotsiaaleluruumide loomiseks.

Iga elanik väärib inimväärseid elamistingimusi. Mõnele eakamale vallakodanikule piisab kui keegi teda paaril korral nädalas aitab, teisele aga on vaja kodu, kus on soe ja katus ei lase läbi. Meie eesmärk on palgata tööle koduhooldustöötaja ning otsida lahendusi Are valda täiendavate sotsiaaleluruumide rajamiseks.

4. Renoveerime tänavavalgustuse.

Veneaegseid valgusteid leiab veel Are alevikus Pärivere teel ja Oja tänaval. Järgmise nelja aastaga renoveerime kõik eelpool nimetatud valgussüsteemid ning uued valgustid saavad olema kõige energiasäästlikumad.

5. Jätkame valla haridusasutuste uuendamist:

5.1 Parandame Are Põhikooli sportimistingimusi.

Selleks oleme juba kavandamas hoone väliste spordirajatiste renoveerimist ning kogu õueala uuendamist. Kooli territoorium on piisavalt suur, et sinna mahutada kõik esmaseks sportimiseks vajalikud rajad ja platsid.

5.2 Uuendame Suigu Lasteaia-Algkooli siseruumid ja juurdepääsuteed.

Lasteaia renoveerimine on viimastel aastatel olnud pidev protsess. Siseruumide renoveerimine hakkab jõudma sellisele tasemele, et õppimiseks ja töötamiseks on tagatud kõik nõuetekohased tingimused. Järgmise nelja aastaga renoveerime halvas seisukorras sissesõidutee ja töötajatele vajalikud siseruumid.

6 Jätkame Are Vallakeskuse arendamist mitmekesiste võimalustega kultuuri-, spordi-, vabaaja- ja noortekeskuseks.

Vallakeskuse siseruumid on praktiliselt renoveeritud, nüüd tuleb keskenduda sisu andmisele. Ruumid tuleb hubaselt sisustada, luua juurde huvitegevuse võimalusi ja erinevaid teenuseid elanikele.

7 Rajame Are alevikku uue ja täiendame Suigu küla laste mänguväljakut.

Väikeste laste hulk Ares on kasvamas, mistõttu tuleb ka neile järjest enam tähelepanu pöörata. Selleks oleme kavandanud rajada vallakeskuse juurde laste mänguväljaku ja arendada edasi Suigu kortermajade vahel asuvat mänguplatsi.

8 Jätkame Are pargi ja selle juures asuva tehisejärve arendamist ja hooldamist.

Are park on meie üks uhkemaid valla ajaloo- ja looduspärandeid, mida tuleb hoida ja arendada. Pargi kõrval asuv tehisejärv kuulub vallale, kuid selle hooldamine on olnud seni tagasihoidlik. Meie eesmärk on korrastada karjääri kaldad ning tagada nende aastaringne hooldus.

9 Arendame edasi Suigu Seltsimaja, luues sinna paremad võimalused elanike vaba aja veetmiseks.

Suigu külas tuleb edasi arendada Suigu seltsimaja tegevusi ja võimalusi, et elanikel oleks head võimalused kooskäimiseks ja huvitegevuseks.

10 Arendame edasi koostööd kahe kooli ja huvikeskuse vahel.

Kõige tugevamad ollakse siis kui tehakse head koostööd. Valla ülesanne on pakkuda lastele haridust ja võimalusi huvitegevuseks, kuid seda ei saa me teha muudmoodi kui kõik asutused koos ühiselt laste arengut ja kasvamist toetades.

11 Jätkame külaseltside, jahiseltside, MTÜ-de ja ettevõtjate toetamist.

Mida paremini läheb vallas tegutsevatel ettevõtetel ja organisatsioonidel seda paremini läheb kogu vallas. Meie eesmärk on jätkata igakülgset MTÜ-de ja ettevõtjate toetamist.

12 Arendame valla ja ettevõtjate vahelist koostööd.

Töökohtadest laekub tulu valla kassase, mistõttu on valla huvi igati ettevõtlusele kaasa aidata. Meie eesmärk on tõhustada koostööd ettevõtjatega ning olla neile igati hea partner ettevõtte arendamisel.

13 Loomeme muuseumitoa väärtustamiseks valla ajaloo- ja kultuuripärandit.

Kes on tutvunud valla ajalooa see teab, et siin on juhtunud mitmeid värvikaid sündmusi. Kõik see väärrib eksponeerimist, mistõttu oleme võtnud eesmärgiks muuseumitoa loomise.

14 Jätkame korteriühistute tegevuse toetamist eesmärgiga parandada elanike koostööd ning korterelamute välisilmet.

Meie juhtimise all on viidud sisse renoveerimise toetus korteriühistutele. Jätkame korteriühistute toetamist, et suuremate keskuste välisilme paraneks ning Are vald muutuks järjest atraktiivsemaks elukeskkonnaks.

Lauri Luur - kandidaat nr. 111

Olen paljudele siinsetele elanikele tuttav kuna olen sündinud ja kasvanud siinsamas Pärivere paisu lähistel. Kooliteed alustasin Are Põhikoolis, seejärel suundusin tollasesse Tihemetsa Tehnikumi, kus omandasin põllumajandustehniku eriala ning aastatel 2009-2013 omandasin vallavalitsuse töö kõrvalt majandusteaduse bakalaureuse kraadi Tartu Ülikooli Pärnu kolledžis. Ülikoolis võtsin selge suuna omavalitsussektori ja riigi majandusele.

Senine töö Are vallavanemana on olnud väga põnev ning pakkunud palju väljakutseid. Oma töös olen järginud põhimõtet, et vallaelu korraldamine ja otsuste langetamine peab toimuma avalikult ning „tagatubades“ poliitikat ei korraldata. Olen arvamusel, et taoline toimetamine suurendab elanike usaldust vallavalitsuse ja –volikogu vastu ning otsustamised on oluliselt laiapõhjalisemad.

Oma olemuselt ei paista ma võib-olla väga uuendusmeelne, kuid alati kriibivad valusalt minu kõrva taolised väljendid nagu „las olla nii nagu kogu aeg on olnud“ või „teeme nii nagu alati“. Et pöörata vallaelus uus lehekülg, et saada juurde noort teovõimelist elanikkonda, tuleb meil paratamatult vallaelu korraldamises sisse viia rida uuendusi. Kuid seejuures tuleb jätkuvalt austada kohalikke traditsioone ja ajalugu. Nagu ütleb vanasõna: „Kes ei mäleta minevikku, elab tulevikuta“.

Vilja Alamaa - kandidaat nr 119

Tänaseks võib öelda, et olen pikaajalise staažiga volikogu liige aastast 2002. Nende aastate jooksul on olnud väga huvitav koos paljude mõttekaaslastega üles ehitada Are valla arenguteed. Olen aktiivselt osalenud paljudel meie koduvallas toimunud üritustel ja koosolekutel, pidanud üheskoos suuri plaane ning võtnud vastu valla arengut puudutavaid otsuseid. Armastan oma koduvalda ja siin elavaid inimesi väga – seepärast soovin ma edaspidigi osaleda volikogu töödes ja tegemistes. Traditsiooniks on kujunenud, et kandidaat toob välja oma peamised lubadused, mille eest ta volikogusse saades seisab. Mina arvan, et volikogusse kandideerimisel ei saa ma välja tuua paari erilist lubadust mille eest seisaksin, vaid leian, et kõik valda puudutavad otsused on mulle võrdväärselt tähtsad ning luban edaspidigi volikogu istungite aruteludes ja otsustamistes aktiivselt osaleda.

On oluline, et volikogu liikmete hulgas oleks uusi tegijaid, kes oma värskete mõtetega elavdavad valla edasist arengut, kuid volikokku peab alles jääma ka vanu liikmeid, kes tunnevad istungite kodukorda, on hästi kursis hetkel kehtivate määruste, valla arengukava ja tegemistega.

Alates veebruarikuust töötan Are Huvikeskuses ja tegelen igapäevaselt valla kultuuri- ja seltsielu juhtimisega ning suunamisega. Teen oma tööd rõõmuga, sest see on huvitav. Väärtustan meeskonnatööd, arukad ettepanekud ja head ideed on alati teretulnud. Kuna tänane elu siin riigis on enamikele eestimaalastele stressitekitav, töötan ma selle nimel, et meie rahval oleksid järjest paremad võimalused oma pingeid leevendada kodukohas pakutavatel vabaaja-, kultuuri- ja spordiüritustel.

Hea sõber! Kui pooldad minu vaateid ja eelnevate aastate tegevust vallas ning arvad, et sobin jätkama Are Vallavolikogu tööd, tule ja anna hääl kandidaat nr 119 poolt.

Elina Leiner - kandidaat nr 113

Olen abielus ja mul on kaks toredat poega. Are vallas on mu esimene oma kodu. Kui ma üheksa aastat tagasi endale kodu otsisin, tahtsin linnakärast eemale, aga päris oma maja jaoks raha ei jätkunud. Suigu külla kolimine oli heas mõttes kompromiss, kuna siin on olemas kõik eluks vajalik, samas pole see ka liiga kaugel maakonna keskusest, kus ma tööl käin. Siiski näen siin asju, mida võiks muuta: nt laste huvitegevus jm vaba aja veetmise võimalused, liiklusohutus, turvalisus, elukeskkond, tervisesport ja näiteks ka kodanike teadlikkus valla valitsemisest ja otsuste tegemisest.

Igapäevaelus kuulen tihti külaelanikke rääkivat, mida oleks vaja teha ja kuidas erinevaid asju paremaks muuta, kuid tundub, et tihti jääb puudu inimestest, kes ideega toimetaks. Ma ei ole küll suurem inimeste juht, kuid asju ajada ma oskan, dokumente vormistada ja asjade vajalikkust põhjendada oskan ka. Tänuväärt ideed on vaja ellu viia. Selleks tuleb kogukond luua, viia kokku inimesed, kes tahavad ja viitsivad asju ajada ning saada nad ühes suunas mõtlema. Mulle meeldiks, kui nelja aasta pärast saaksime öelda, et mõni meie inimeste suust kõlanud idee on ellu viidud. Kuna elan Suigu külas, siis tahan, et selle küla häääl kõlaks vallavolikogus senisest valjemini. Toetan ideed, et Suigu võiks saada perspektiivis ümberkaudsete külade arengu eestvedajaks. Ma ei ole kiirrongi raudtee vastu, kuid see ei tohiks kogukonda poolitada. Need on minu mõtted iga päev ja ka seoses kohalike omavalitsuste valimistega.

Toivo Võsumets - kandidaat nr.115

Olen 38 aastat vana, abielus ja kahe muheda lapse papa. Olen Are Jahimeeste Seltsi liige ja kuulun korteriühistu Päriveri 9 juhatusse. Töötan Merit Tarkvara AS-is IT-toena. Ma otsustasin kandideerida seekordsetel kohalike omavalitsuse valimistel esmakordselt, ehkki Are vallas ja täpsemal Are alevikus olen elanud juba 13 aastat. Varem lihtsalt ei tundunud sobilik, kuna ma ei teadnud ega tundnud valda ja tema elanikke piisavalt, et võiks sõna võtta kohalikes asjades. Minu nägemus meie vallast ja tema tulevikust on seotud eelkõige kolme vaalaga: haridus, ettevõtluse areng ja elukeskkonna atraktiivsus. Kui me ei paku head haridust ja kultuursust koolides, lasteaias ja seltsimajades/huvikeskustes, siis ei taha ükski noor inimene oma peret meile elama tuua, aga see vajab eelkõige rohkem raha heade õpetajate palkamiseks ja hoidmiseks. Kui me ei suuda meelitada ettevõtjaid looma normaalsete töö- ja palgatingimustega ettevõtteid meie vallas, siis jääme me tööl käima väsitaval moel kodust kaugel ja see ei tõmba samuti inimesi siia jääma või tulema. Kui me ei paranda kõigis valla asundustes elutingimusi (teede korrashoid, kergliiklusteede arendus, tänavavalgustus aasta ringi, vaba aeg), siis me pole samuti atraktiivsed inimestele, kes siin võiksid tahta elada.

Villi Sutt – kandidaat nr. 116

Olen sündinud Are vallas Kurena külas kümnelapselise pere esimese pojana. Koolitee käisin Are Põhikoolis. Hetkel olen ettevõtja, tegelen taastuva energia ja kaevetöödega. Olen huvitatud valla tulevases arengust, mis arvestab erinevate valdkondade vajadustega.

Leelo Lusik – kandidaat nr. 123

Olen sündinud Halinga vallas, kuid enamuse oma teadlikust elust elanud Are vallas. Praegu töötan Are Põhikoolis loodusainete õpetajana. Mul on abikaasa ja kaks last.

Are valla volikogu töös olen kaasa löönud 2002. aastast, algul kultuurikomisjoni esimehena ja kolm viimast aastat volikogu esimehena, seetõttu näinud volikogu “kõõgipoolt” piisavalt. Minu arvates on volikogu koht, kuhu ei peaks tulema aupaiste pärast vaid tahtmisega midagi ära teha. Volikogu liige peaks suutma oma peaga mõelda ja julgema ka arvamust välja öelda. Loodan, et valijad teevad parima valiku.

Loodan, et valimisliidu “Ühtne koduvald” lubadustest leiab igaüks endale midagi hingelähedast. Need on kõik teostatavad, kui ainult rahvas meid usaldab. Kuna töötan koolis, siis on mulle eriti hingelähedane meie hariduselu. Are Põhikool on kena armas maakool, kus õpilasi praegu veel kenake hulk. Annan endast parima, et meie koolid oleksid sellised, et lapsed tahaksid oma põhiharidust Ares omandada ja hiljem ka oma lapsed siia õppima tuua.

Vaatamata sellele, et meie valla rahvaarv on üsna väike, põllumaad savised, ettevõtteid vähe ja Pärnu linn liiga ligidal, leian, et meil on siiani läinud hästi. Valla tillukese eelarvega tehakse imesid – lisaks elutähtsate

asjade töös hoidmisele suudetakse hooneid renoveerida, MTÜ-dele raha jagada, üritusi korraldada jne. See kõik näitab kui tublid inimesed meil elavad.

Mulle meeldib minu töö. Ja mulle meeldib Are vallas elada. Tulge valima ja leidke meie seast parimad kandidaadid vallaelu juhtima!

Eve Hiimäe - kandidaat nr. 128

Küllap nii mõnigi teist on nii nagu minagi seisnud valimiskabiinis ja nuputanud, kelle nime ette küll linnuke teha. Valimislubadused on paljutõotavad ja alati ju tahaks, et tõepoolest midagi ka muutuks, et eesmärgid saaks täidetud, et lubatud tegemised saaks teoks. Me kõik tunneme valimise hetkel vastutust, sest panustame ju kaardid ainult sellele ühele. Ühele nimele, ühele valimisliidule.

Seekord olen siis ka mina ise selles nimekirjas, kelle nime ees on kastike. Ma ei luba rohkemat kui seda, et annan alati endast parima ja teen kõik, mida minu oskused, teadmised ja kogemused võimaldavad. Minu tugevaim külg on sotsiaalvaldkond, milles ma pea 15 aastat olen tegutsenud, kuid peamine jõud, mis mind selles elus juhib, on tahe ja valmidus läbi tegutsemise panustada edasiarengusse. Tarkust ja otsustavust valimisel!

13. septembri Are Vallavolikogu istungi otsused:

1. Toimus Are valla eelarvestrateegia aastateks 2013-2017 esimene lugemine. Eelnõu suunati teisele lugemisele.
2. Otsustati lubada Are Vallavalitsusel võtta varalisi kohustusi seoses riigihanke korraldamisega sõiduauto rentimiseks (oriendeeruva maksumusega kuni 25 000 eurot) tähtajaga kuni 5 aastat.
3. Otsustati teha muudatus määrusesse „Õpilaste transpordi korraldamise ja sõidukulude hüvitamise kord“ – vallabussi peatused ja sõidugraafik ühe õppeaasta kohta kinnitatakse vallavalitsuse korraldusega hiljemalt septembrikuu lõpuks.
4. Kinnitati koolitöötajate koosseisu kinnitamise kord. Koolidirektori võtab ametisse ja vabastab ametist vallavalitsus. Koolitöötajate koosseisu kehtestab vallavalitsus vastavalt direktori ettepanekule.
5. Kinnitati kohaliku omavalitsuse volikogu valimisteks jaoskonnakomisjonid järgmiselt:
  - 5.1. Valimisjaoskond nr 1, asukohaga Are vallakeskuse väike saal: esimees - Anne Nairis, liikmed - Svetlana Lipponen, Tatjana Kakko, Ants Tugedam, Asta Laas, Taimi Alamaa, asendusliikmed – Lii Tugedam, Anne Niibo
  - 5.2. Valimisjaoskond nr 2, asukohaga Suigu seltsimaja ringide ruum: esimees – Viiu Tamla, liikmed – Heleri Lilles, Sirje Juss, Merle Juss, Olga Rikovskaja, Külliki Pakk, asendusliikmed – Malle Unt, Endel Murru.
6. Informatsioon õpilaste huvikoolides käimisest ja selle eest tasumise korraldamisest.

6. augusti Are Vallavalitsuse istungi otsused:

1. Anti välja korraldus kahe 2006. a korralduse osaliseks muutmiseks.
2. Anti välja korraldus maksta sotsiaalse kaitse eelarvest välja ühekordne toetus 65 eurot ühele inimesele.
3. Anti välja korraldus väljastada kasutusluba:
  - 3.1. lähiaadressil Niidu küla, Kotkapesa püstitatud puurkaevu kasutusele võtmiseks.
  - 3.2. lähiaadressil Võlla küla, Mätta püstitatud puurkaevu kasutusele võtmiseks.
4. Informatsioon:
  - 4.1. Are valla 2013. aasta lisaelarvest.
  - 4.2. Konkursist „Kaunis kodu“.

21. augusti Are Vallavalitsuse istungi otsused:

1. Tunnistati hanke „Are Vallakeskuse ja Are Põhikooli õliküttelt bioküttele üleviimine“ edukaks pakkumuseks Vesiterm OÜ pakkumus 163 800 eurot. Pakkumuse esitas veel Kolmtex OÜ maksumusega 197 208 eurot.

2. Anti välja korraldus väljastada kasutusluba Suigu külas asuva seltsimaja-sotsiaalimaja maaküttesüsteemi kasutusele võtmiseks.
3. Lubati vallavanem Lauri Luur puhkusele ajavahemikul 26.08 – 01.09.
4. Anti välja korraldus maa riigi omandisse jätmise kohta.
5. Kinnitati Murru külas asuva Saueaugu kü jagamisega tekkivate kü-te nimed, sihtotstarbed ja koha-aadressid.
6. Moodustati 4 liikmeline hajaasustuse programmi hindamiskomisjoni koosseisus: vallavanem Lauri Luur (komisjoni esimees), abivallavanem Siret Tammekänd, maa- ja keskkonnanõunik Signe Rõngas ja sotsiaaltöötaja Heli Tõrva.
7. Lisati Are valla kriisikomisjoni koosseisu Are valla Tuletõrje Seltsi juhatuse liige Meelis Niine.
8. Otsustati maksta ühekordsed koolitee alustamise toetused summas 1100 eurot 11 lapse vanematele, kelle laps alustas Are valla koolis 1. klassi.
9. Otsustati maksta sotsiaalse kaitse eelarvest ühekordsed toetused summas 456 eurot 4 inimesele ja toimetulekutoetused summas 793,27 eurot 9 inimesele.
10. Otsustati korraldada vallalale kuuluva Lepplaane külas lähiaadressil Kütimetsa asuva virnastatud võsa müümine avaliku kirjaliku enampakkumise korras.
11. Kauni kodu konkursist. Otsustati autasustada 1-3 kohta Bauhofi kinkekaardiga (1. koht 30 eurot, 2. koht 20 eurot, 3. koht 10 eurot), antakse välja kaks eripreemiat ja ära saab märgitud üks tootmistalu.

3. septembri Are Vallavalitsuse istungi otsused:

1. Suunati koolibussi sõidugraafiku kinnitamise eelnõu järgmisele vallavalitsuse istungile. Koostöös koolijuhtide, noorte- ja spordijuhi, huvikeskuse kultuurijuhi ja bussijuhtidega tuleb laste sõidutamise vajadused läbi arutada.
2. Kinnitati Suigu Lasteaia-Algkooli lahtioleku ajaks 7.30 – 18.00. Probleem on enne riigipüha lühendatud tööpäevadega – vallavalitsuse liikmed avaldasid arvamust, et see on lasteaia-alkooli siseasi ja tuleb direktori poolt lahendada.
3. Anti välja korraldus maksta sotsiaalse kaitse eelarvest ühekordsed toetused summas 614.45 eurot 6 inimesele.
4. Otsustati mitte toetada Vabadussõja Tõrvikukandjate Seltsi taotlust.
5. Informatsioonid:
  - 6.1. Rail Balticu teemaplaneeringust. 14. oktoobril toimub Are Vallakeskuses Rail Balticu teemaplaneeringu avalik arutelu.
  - 6.2. Hajaasustuse programmist. Toetust saab taotleda hajaasustuspriirkondades asuvate majapidamiste jaoks veesüsteemide, kanalisatsioonisüsteemide, juurdepääsuteede ning autonoomsete elektrisüsteemide rajamiseks.
  - 6.3. OÜ Are Vesi kasutuses oleva endise katlamaja kasutusest. Majas on ruumi rohkem, kui OÜ-l Are Vesi vaja läheb ja oleks otstarbekas veel mõni rentnik sellele pinnale paigutada. Huvi on tundnud Bioenergia Grupp. Sel juhul tuleks aga ehitada majja vahesein ja paigaldada lisaks üks välisüks. Vallavalitsuse liikmed oli üksmeelsed selles osas, et ettevõtetust vallas tuleb igati soodustada.

17. septembri Are Vallavalitsuse istungi otsused:

1. Otsustati võimaldada Are Põhikooli õpilastele tasuta valla bussi kasutamine 27.09 ning 2.10 sõiduks Pärnu-Jaagupi koduloomuuseumisse ja Suigu Lasteaed-Algkooli õpilastele tasuta bussisõit 10.10 Pärnusse õppekursioonile sõitmiseks.
2. Kinnitati hankedokument vallale uue sõiduauto kasutusrendiga liisimiseks.
3. Otsustati väljastada ehitusluba:
  - 3.1 Elektrilevi OÜ-le Are valda Eavere külla ja Are alevikku Are alajaama F1 renoveerimiseks.
  - 3.2 Dorioone Timber OÜ-le Are valda Elbu külla lähiaadressile Kalmu lao ehitamiseks.
4. Otsustati kinnitada projekteerimistingimused:
  - 4.1. Võlla külla lähiaadressile Reieli Rantso rajatava elamu-tall-maneež projekteerimiseks.
  - 4.2. Elbu külla lähiaadressile Ojakese väikekoht 1 rajatava elamu projekteerimiseks.
  - 4.3. Are aleviku veetorustiku ja kanalisatsiooni rekonstrueerimise III etapi projekteerimiseks Are alevikus Oja, Põllu ja Karja tänavate piirkonnas.
5. Kinnitati tuletõrjeauto GAZ-53 kirjaliku enampakkumise võitjaks Kuusakoski AS Pärnu osakond hinnaga 510 eurot. Teisi pakkujaid ei olnud.

6. Kinnitati Are Põhikooli koolitöötajate koosseis.
7. Kinnitati koolibussi sõidugraafik.
8. Otsustati garanteerida 10 valla õpilase eest huvikooli tegevuskulu tasumine perioodil 01.09.2013-31.05.2014.
9. Otsustati toetada Are Põhikooli taotlust, kes soovib esitada Pärnu maakonna haridus- ja kultuurikomisjonile Aastate Õpetaja taotluse Hille Mäevälja kohta. Vallavanem Lauri Luur tegi ettepaneku esitada Suigu Lasteaed-Algkooli direktor Anneli Uibu kohta Aasta haridusjuhi taotlus. Vallavalitsuse liikmed toetasid ettepanekut.

Pärnumaal algatati uue maakonnaplaneeringu koostamine

Pärnu maavanem 29. juuli 2013 korraldusega nr 399 algatas Pärnu maakonna planeeringu keskkonnamõju strateegilise hindamise. Uued maakonnaplaneeringud kõigis maakondades algatas Vabariigi Valitsus 18. juuli 2013 korraldusega nr 337.

Pärnu maakonna planeering on kehtestatud 21.12.1998. Kehtiva maakonnaplaneeringu täpsustamist ja täiendamist on korraldatud siiani teemaplaneeringute kaudu („Asustust ja maakasutust suunavad keskkonnaningimused”, „Sotsiaalne infrastruktuur” ja „Põhimaantee nr 4 (E67) Tallinn-Pärnu-Ikla (Via Baltica) trassi asukoha täpsustamine km 92,0-170,0“).

Eesti riigi eesmärgiks on ruumilise arengu kujundamine vastavalt üleriigilise planeeringu „Eesti 2030+“ koostamise ajal kokku lepitud visioonile ja arengusuundadele. Riigi üldised huvid võetakse aluseks nii riiklikul, regionaalsel kui ka kohalikul tasandil otsuste langetamisel. Kõigis maakondades uute planeeringute algatamise eesmärgiks on asetada planeerimine kogu riigis ühtsetele alustele arvestades riigi huve, vahepealse kiire majandusarengu perioodil saadud kogemusi ja lisandunud planeerimisalast oskusteavet.

Pärnu maakonna planeeringut koostab ja keskkonnamõju strateegilist hindamist korraldab Pärnu Maavalitsus (Akadeemia tn 2, Pärnu). Maakonnaplaneeringu kehtestamise pädevus on Pärnu maavanemal, planeering peab valmima 2015. aasta lõpuks.

Maakonnaplaneeringu ja selle keskkonnamõju strateegilise hindamise algatamise korraldustega ning planeeringu koostamise käigu ja dokumentidega on võimalik tutvuda Pärnu Maavalitsuse veebilehel <http://parnu.maavalitsus.ee/et/maakonnaplaneering>. Täiendavat infot on võimalik küsida Pärnu Maavalitsuse planeeringute talitusest, Tiiu Pärn, tel 4479761 ja e-post tiiu.parn@mv.parnu.ee.

Rail Baltic raudtee trassi koridori asukoha määramiseks koostatava maakonnaplaneeringu lähteseisukohtade ja keskkonnamõju strateegilise hindamise programmi avalikud arutelud

Pärnu Maavalitsus annab teada, et valminud on Rail Baltic raudtee trassi koridori asukoha määramiseks koostatava maakonnaplaneeringu lähteseisukohad ja keskkonnamõju strateegilise hindamise (KSH) programm.

Avalike arutelude käigus tutvustatakse planeeringu lähteseisukohti ja KSH programmi. Küsimusi, vastuväiteid ja ettepanekuid nii KSH programmile kui ka planeeringu lähteseisukohtade kohta saab esitada avalikel aruteludel.

Avalik arutelu toimub 14.10.2013 kell 18.00 Are vallamajas (Päriveri 17, Are alevik)

Täiendavat infot planeeringu kohta on võimalik saada Are Vallavalitsusest abivallavanem Siret Tammekännult tel 502 6455, e-post abivallavanem@arevald.ee.

Küttesüsteem vajab pidevat hoolt

Selle sügise esimesed öökülmad on juba toad jahutanud ja joped kappidest välja meelitanud. Idüllilisest sügispildist on veel puudu ahjus praksuv tuli ning suitsev korsten. Et soe kolle ei muutuks lõõmavaks tulekahjuks, jagame sinuga näpunäiteid, kuidas toast ohutult külma peletada.

Kutsu enne kütteperioodi algust kutsetunnistusega korstnapühkija, kes puhastab suitsulõõrid, soemüüri, korstna ja ahju. Puhastamine aitab tahma põlemist ära hoida. Tahmapõlengu leegid ei püsi vaikselt lõõrides, vaid lahmavad korstnast välja väga kõrgele ja kaugele. Lisaks küttesüsteemi puhastamisele märkab korstnapühkija asjatundlik silm selles ka puudusi. Tehtud töö kohta väljastab ta akti, millega juhib perepea tähelepanu võimalikele ohtudele.

„Inimesed puhastavad igapäevaselt küttesüsteemi ise, kuid tahes-tahtmata jääb asjatundmatul silmal nii mõnigi oluline detail märkamata. Korstnapühkija poole pöördutakse aga viimases hädas, näiteks kui ahi enam üldse ei tõmba,“ ütles korstnapühkija-meister Leo Kalme. „Küttesüsteemi puhastama tulnud korstnapühkija ei tee oma tööd lihtsalt vaikselt ära, vaid annab ka näpunäiteid iseseisvaks lõõride puhastamiseks. Ühtlasi viib asjatundja koduomaniku soojaallika eripäradega kurssi. Peamine on, et kodu kütmine toimuks võimalikult ohutult,“ rõhutas Kalme korstnapühkimise põhieesmärke.

Küttesüsteeme tuleb kogu kasutusaja vältel korras hoida, kuid kord aastas tuleb need hoolikalt puhastada. Vajalike teadmiste ja oskuste olemasolul võib ühepereelamus iga-aastast korstnapühkimist teha ise. Kord viie aasta jooksul peab selle aga kutsetunnistusega inimene ette võtma. Kortermajade puhul on kvalifitseeritud korstnapühkija töö vajalik igal aastal.

Enne tule süütamist pühi tolmu ja sodi küttekolde pealt ning eest, tõsta ahju ja pliidi lähedusest ära sinna suvel kogunenud asjad ning puhasta kolle vanast tuhast. Võimalusel varu kütmiseks kvaliteetseid ja kuivi lehtpuu halge.

Ohutu kütmise lisainfo

Tavalisemad küttekoldest alguse saanud tule põhjused:

- Katkised kütteseadmed (praod pliidis, kõver ahjuluuk, iganenud materjalist korsten jms).
- Ahju ülekuütmine.
- Lahtine ahjuuks.
- Valesti või omavoliliselt ehitatud küttekolded.
- Pühkimata korsten.
- Küttekolde ette jäetud kergestisüttiv sodi/materjal.
- Rõivaste kiirkuivatamine kõrgel temperatuuril või lahtise tule juures.
- Palju sädemeid tekitava materjali kütmiseks kasutamine ahjus ja kaminas.
- Plahvatusohtlike esemete ja olmeprahi põletamine.

Ohutu kütmise ABC

Hoolda küttekollet

- Ära küta rikkis küttekollet.
- Kasuta küttesüsteemi parandamiseks elukutselist pottseppa.
- Enne tule süütamist pühi tolmu ja sodi küttekolde pealt ning eest.
- Tõsta ahju ja pliidi lähedusest ära sinna suvel kogunenud asjad.
- Puhasta kolle vanast tuhast.
- Küta ahju kvaliteetse lehtpuu haluga.
- Ära viska koldesse värvitud, immutatud, kemikaalidega töödeldud puitu.
- Ära põleta olmeprahti.
- Hoida küttepuud, diivan, vaip jms kergesti süttivad asjad ahjust/pliidist kaugel.
- Ära mine magama või lahku kodust enne, kui kütmine on lõppenud.
- Siiber peab olema täielikult avatud.
- Külmade ilmade korral küta üks ahjutäis kaks kuni kolm korda päevas. Pea meeles, et ahi hakkab korralikult sooja andma aja möödudes, mitte koheselt.

Millal tuleb avada tõmbeuks ja sulgeda siiber umbkoldega ahju puhul? Umbkoldega ahjul (levinud ahjud maamajades) puudub kolde all tuharuum, mille kaudu kolle õhku saab. Selle tõttu tuleb õhk koldesse läbi sisemise koldeukse (tõmbeukse). Enne kütmist tuleb kolle vanast tuhast puhastada. Kui puud on süttinud, pannakse tõmbeuks kinni, välisukse jääb lahti. Kui kütus 10-20 minuti pärast intensiivselt põleb, võib välisukse koomale lükata. Välisukse võib aga lõplikult sulgeda alles siis, kui leeki pole näha ja ahju on jäänud vaid hõõguvad söed. Siibri võib sulgeda paarkümmend minutit pärast ahju välisukse sulgemist. Soovitav on jätta väike pilu, mitte siiber täielikult sulgeda. Restkolde puhul (levinud puuküttega pliidad) suletakse koldeuks täielikult, kui puud on üleni leekides. Kolle saab õhku läbi tuharuumi ja resti. Siiber peab olema kütmise ajal täielikult avatud.

Sobivad ka okaspuu ja pinnud, kuid nende kasutamisega tuleb küttekeha tihemini hooldada. Olmepraht ning värvitud, immutatud või muul viisil kemikaalidega töödeldud puitmaterjal ei sobi kütmiseks. Puidus ning prahis olevad kemikaalid talletuvad küttekolde seintele.

Aita ka vanavanematel ning abivajaval naabrinaisel küttesüsteem üle kontrollida. Nii saame kõik rahulikumalt küttehooajale vastu minna.

Kutsetunnistusega **korstnapühkijate kontaktid** leiad lehelt www.korsten.ee.

Tuleohutuse kohta saad infot tuleohutuse veebilehelt www.kodutuleohutuks.ee.

Tekkinud küsimustele vastab **päästeala** infotelefon **1524**.

Kelli Talving
Päästeameti kommunikatsiooniosakond

Tulevikutalendi stipendium

Tulevikutalendi stipendiumeid antakse 5.-12. klasside tublidele õpilastele välja viies kategoorias – ühiskondlik tegevus; teadus; humanitaarteadus; kunst, muusika ja kultuur ning sport ja tervis. Taotluste esitamine algas 10. septembril ning tänase seisuga on enda konkursil osalemise soovist teada andnud üle saja kooliõpilase. **Avaldusi saab esitada kuni 10. oktoobrini.**

Igas kategoorias valib žürii välja viis laureaati, kellest parimaid premeeritakse Tulevikutalendi tiitli ning 600 euroga. Igas kategoorias antakse välja ka neli teist kohta, keda premeeritakse 450 euro suuruse stipendiumiga. Kokku pälvib stipendiumi 25 kooliõpilast.

Tänavu juba kolmandat korda toimuvale 12 000 euro suuruse stipendiumifondiga Tulevikutalendi konkursile laekunud avaldusi hindab asjatundjatest koosnev žürii, mille esimees on sarnaselt mullusele mälumängur ja laulja Ivo Linna. "Mullu konkursile laekunud avaldusi hinnates tõesime rahulolevalt koos teiste žüriiliikmetega, et Eesti koolides on sadu teadmistejanulisi ning silmaringi laiendamisest huvitatud aktiivseid õpilasi, kes vajavad tuge ja innustust oma huvialadega tegelemiseks," lausus žürii esimees Ivo Linna. "Stipendiumikonkurss annab selleks suurepärase võimaluse ja kutsun seetõttu kõiki õpetajaid ja lapsevanemaid üles julgustama tublisid kooliõpilasi Tulevikutalendiks kandideerimisel."

Lisaks Ivo Linnale hindavad koolinoorte taotlusi AHHA keskkuse juht Andres Juur, muusik ja dirigent Tomi Rahula, olümpiasangar ja omanimelise suusakooli juht Jaak Mae, kirjanik ja kolumnist Jürgen Rooste, Eesti Lasterikaste Perede Liidu president Aage Õunap ning stipendiumi väljapanija Maxima Eesti esindaja Ty Lehtmäe.

Žürii liige Tomi Rahula leiab, et piisava tahtmise korral ja loomulikult ka pereliikmete ning õpetajate-huvijuhtide toetusel on võimalik tegeleda silmapaistval tasemel mitme erineva valdkonnaga. "Kui noored leiavad heade õpitulemuste nimel pingutamise kõrvalt aega ja tahtmist professionaalselt veel näiteks muusika või teadusega tegeleda ning vaimsele koormusele tasakaaluks harrastada sporti, siis tuleb neid kindlasti tunnustada ja esile tõsta. Tulevikutalendi stipendiumikonkurss annab selleks väga hea võimaluse," ütles Rahula.

Tulevikutalendi žürii soovib kõigil kandideerimisest huvitatud noortel ning nende tublide õpilaste vanematel ja õpetajatel-juhendajatel tutvuda kandideerimisinfo ja nõutavate dokumentidega aadressil www.tulevikutalent.ee.

Ty Lehtmäe
žürii liige, Maxima Eesti

MEIE KOOLID

Are valla koolides alustas sel sügisel kooliteed 11 mudilast

Are kooli 1. klassis õpivad õpetaja Ülle Tiimuse käe all Cardo Klaas, Aureelika Laretei, Laura Lillemägi, Lisette Ojas, Kristo Lippmaa, Ott Alamaa, Karl Ivar Annusver

*Tarkus tuleb
tasapisi,
tuleb tasahilju,
tarkuselt
ei tasu loota
kohe valmis vilju,
pole tarkus
ladvaubin,
mida haarad
käega,
ei saa tarkust
pähe panna
võimu ega väega,
ei saa tarkust
krati kombel
küllast
kokku kanda
ega selle
tabamiseks
rasket raha
anda.*

*Mehe sõnal
mehesõna,
mida tarkus
juhhib,
lollus tarkust
tagaselja
nüpeldab ja
nuhib,
vastandite
vastasseisus
targem ikka
võitnud,
pole tarkus
ülekaela
kunagi ju sõitnud.*

*Tarkus tuleb
tasapisi,
aga kannab vilja,
tarkust tragilt
taga nõuda
pole üial hilja ..... (Olivia Saar)*

Suigu Lasteaed- Algkoolis sai 1. klassi juhatajaks õpetaja Ulvi Talts ja õpilasteks Meribel Erm, Pruno Hansar, Rasmus Aassalu, Juss Leiner

JÕUDU JA JAKSU EELSEISVAKS KOOLIAASTAKS NII LASTELE KUI VANEMATELE!

Are kooli traditsiooniline sügismatk, seekord Elbu külla

23. septembril tervitas kogu Are koolipere sügist matkaga Elbu külla. Hommikul oli ilm pisut sombune ning kooli juurest lahkudes langesid taevast ka mõned piisad. Elbu tee kohal oli imeilus vikerkaar. Usinasti kõndisid kõik esimese peatuskoha – Elbu saeveski poole. Peeter Aluste tutvustas saekaatri tööd ja toodangut. Suurimad tellimused on läinud ja lähevad suurlautade ehitamiseks. Saetud puitu on saadetud isegi Jaapanisse.

Järgnevalt liiguti edasi Tamme tallu, kus perenaine Kerli Aak tutvustas toredaid maahooldajaid – šoti mägiveiseid. Kokku oli neid vahvaid karvadesse kasvanud loomi 17. Esialgu põrnitseti üksteist eemalt, kuid õunad sundisid varsti pikasarvelisi loomi lähenema. Perenaiselt saime teada, et vasikad on sündides karupoegade sarnased ja paari tunni pärast juba nii kiired, et neid kätte saada on lausa võimatu.

Viimaseks peatuskohaks oli Kalme talu. Perenaine Tiiu Aluste oli ette valmistanud vahva otsimismängu ning kostitas kõiki endaküpsetatud imemaitstva õunakoogi, morsi ja teega. Tänuõnad pererahvale ning suund koolimajale. Suure üllatusena saime teada, et vahepeal oli Ares sadanud paduvihma. Ilmselt meeldis sügisele tervitusretk ja ta jättis matkasellid kuivaks. Koolis kuulasid kõik Elve Tamvere kodulootundi Elbu küla minevikust ja tänapäevast. Järgnes viktoriin võistkondade vahel, matkakaardi joonistamine ning tutvustamine. Võidu võtsid Jokrid ja suu said magusaks kõik matkast osavõtjad.

Suur tänu Elbu küla rahvale lahke vastuvõtu eest. Laste ühine arvamus oli, et tore sügismatka traditsioon vajab kindlasti jätkamist!

Marge Mölder
õppealajuhataja

SUIGU LASTEAED-ALGKOOL TÄNAB
firmasid **PÄRNU GRANIIT OÜ**
ja **RUBBER.EE**,
kes kinkisid meile lastemänguväljaku matid
(väärtusega 500 €).
Suur tänu ka OÜ-le Suigu Veod ja
hulgale vabatahtlikele, kes aitasid ehitada.
Nüüd on lastel mõnus mängimise terrass.

Laul teeb rinna rõõmsaks ja aastad pikaks.

13. septembril tähistati Suigu seltsimajas meie tuntud laulumehe Leander Vaheri 90. sünnipäeva. Järgnevalt väike intervjuu auväärse juubilariga.

Kuidas tunned end sellise auväärse elu verstapostini jõudnuna? On suur tänutunne Tulukese perenaiste ja valla esindajate toetusele. Kallid on Suigu ja Are tragid ansamblinaised Jakob Kaunisaare juhendamisel. Pidu oli meeldejääv, palju lilli ja kallistusi. Kui tunned muusikast mõnu on elu suurepärase.

Kus on saanud alguse Sinu pikk elutee? Pärnumaal Kabli külas, meri oli lähedal, ainult 300m. Vanemad olid talupidajad. Koolis käisin Kabli 6-kl koolis.

Aga laulmine on see meeldinud kohe lapseast? Jah meenub, et esimeses klassis laulsime kord pinginaabriga silmad kinni. Korraga käis viuh ja sain viulipoognaga nahutada. Mis te poisid kirete siin, kui väikesed kuked. Vot nii käis kasvatus koolis. 18. aastasena viis ristiema mind Pärnu ühe hea lauluõpetaja juurde. Laulsin prooviks "Mets mühiseb." Õpetaja arvas, et materjali Sul on aga praegu pole aeg küps. Häälumurre.

Kuidas möödus noorusaeg, inimesele oluline ja meeldejääv aeg? Olin 21 aastane kui sattusin Saksa sõjaväkke. Märtsipommitamise ajal olin Tallinnas, kui venelane linna varemteks lõi. Olin taastamistööl Tallinnas, edasi saadeti jala Narva poole. Laulu ja pillimehed valiti sidemeesteks. Saksa sõjaväes oli igal kompaniil oma akordionist, vabal ajal laulsime. Suurte Sinimägede lahingute ajal Kahurväes ja mere ääres, kus veidi vaiksem. Kui algas sakslaste taganemine sattusin jalast haavatuna vangilaagrisse. Kohtla-Järvel olid väravas suured Lenini ja Stalini pildid. No näed „põrguväravad“ paistavad lausus sõber. Pandi fosforiiti kaevama. Peale sõja lõppu toimus ülekuulamine, kes oli vabatahtlikult Saksa sõjaväes lasti maha., värvatud läksid „orjaturule“. Mina Sattusin 10 poisiga Loo karjamõisa. Tänu heale ülemusele sain sealt 1945. aasta sügisel lahti. Ehitusel oldud ajal hakkas Ernesaks Tallinnas meeskoori moodustama. Käisin ka proovimas. Minul bariton, aga oli vaja bassi ja I-II tenorit. Ernesaks küsis kus poolel sõdisid, kuuldes Saksa sõjaväest oli jutul kohe lõpp.

Sel ajal, mis ootas kodukohas? Töötasin Loode Masinaühistus kolm aastat. Käisime rehepeksumasinaga viljakoristusel, talvel olin veskis motorist.

Kas pidusid ikka peeti? Kabli rahvamajas oli meil nelja poisiga ansambel ilma saatepillideta. Laulsime kuulmise järgi Tehti ka rahvatantsu. Pidudel oli tantsuks lõõtspill. Kord talvel jõulude paiku käisime Massiarus pidu tegemas 5 hobuse reega, see oli 1947. a. Laulsin solistina Soome laulu "Sõduri koduigatsus" ja "Mu kallis kodumaa". Kohal oli ka rajooni kultuuritegelane ja küsis kelle loodud laulud on Vastasin et üks uus helilooja Misrovski. Ei tohtinud ju eestiaegseid laule laulda. Kui algas 1949. a. küüditamine põgenesin kodust Häädemeestele.

Kuidas kulges edasine elu? Töötasin Häädemeeste võitööstuses katlakütjana. Samas ettevõttes töötava kena laborandi kosisin kaasaks. Elasime Võidukülas, sündis poeg, töötasin 16 a. telefonivõrgus.

Kas laul teeb rinna rõõmsaks? Jah alati olen laulnud ansamblites ja solistina. Kui meeoleu on eriti hell, siis tulevad ka omad laulud, neid on mul 12: "Lakapolka", "Laula", "Sul annan nõu", "Mu kevade", "Mälestus", "Tule jälle", "Jaaniõõ tuled", "Kodumaa kaitsjad", "Meid on ju viis", "Oh, mu kodu", "Ruhnu neiu", "Tallame uusi radu", "Suigu valss".

Millised naised Sulle meeldivad? Oh, neid on nii palju, kõik on nii kenad, et ühte enam ei saa valida.

Juubilaril küsitles Lea Eamets.

Auväärt juubilar Leander Vaher (pildil paremal) oma lemmikansambliga ELULÕNG Väärivate laulupäeval

VALLARAHVA TEGEMISTEST ...

Õige aeg õppida rahatarkust.

Rahaasjade korraldamise ja finantsteenustega puutume kokku iga päev, näiteks toidupoes pangakaardiga makstes või ülekandega arveid tasudes. Aeg-ajalt võib ette tulla ka vajadus laenu võtta või säästudele turvalist kasvuvõimalust leida.

Oluline on osata oma rahaasjades arukaid valikuid teha. Arukad valikud saavad alguse mõistmisest, et rahaasjade planeerimisega tuleb regulaarselt tegeleda. Teiseks on vaja teadmisi – kuidas oma tulud-kulud tasakaalu viia, kuidas valida just enda vajadustele kõige paremini sobivaid pangateenuseid ja kust rahaasjadega ummikusse sattudes abi küsida.

Eesti Pangaliidu, Finantsinspektsiooni ning Eesti Täiskasvanute Koolitajate Assotsiatsiooni ANDRAS eestvedamisel toimuvad täiskasvanud õppija nädala raames üle Eesti ligi 130 rahatarkuse koolitust, mille eesmärgiks on anda finantsalaseid teadmisi ja näpunäiteid igapäevaeluks. Seda enam, et uuringute kohaselt peab vaid pool eestimaalastest oma teadmisi selles valdkonnas piisavaks. Võtame lihtsa näite: te tahate osta arvutit, kuid teil pole praegu selleks raha. Kuidas te toimite? Hakkate koguma, laenate vajaliku summa sõpradelt või võtate kiirlaenu? Millised on iga variandi plussid ja miinused ning milline variant on kõige kasulikum just nimelt teie jaoks?

Kokku on pandud programm, mis aitab teil oma eelarvet planeerida, teha mõistlikke valikuid raha kasutamisel ja paremini mõista arvukaid finantsteenuseid.

Are vallas toimub koolitus 8 oktoobril kell 18.00 Suigu Seltsimaja kohvikus. Osalejatele tasuta.

Viiu Tamla

*****

Pääsusilmad taas koos ...

*Pääsusilmad, pääsusilmad pärlid pääsu kaelakeest.
Kingituseks üle ilma kaunis lind vist poetas need.
Pääsusilmad, pääsusilmad - jaanililled ilusad –
pääsulinde kogu ilmast pesa poole kutsuvad. (V. Kollin)*

Pääsulinnu parved on lõunapoolle teele asunud, aga meie ajaviiteklubi tuli taas tegutsemisvalmilt kokku 11.septembril. Esiteks testiti perenaiste paremaid hoidiseid. Kõige enam huvi ja maitsmisrõõmu pakkusid Aino Vaarmaa šokolaadimoos ja Helja Kaldeni kõrvitsahoidised. Nemad ongi “Pääsusilmade klubi hoidistekonkurss 2013” võitjad.

Järgnevalt tuletati meelde eelmise aasta üritused. Enam meeldisid kohtumised Vana-Pärnu kultuuriseltsi ja Velmeti lauluklubiga. Toredad olid Tallinna Kunstihoone ja Lennusadama ning Pärnu Muuseumi külastused. Lauluklubis käidi koos laulmas kaheksal korral. Lauldi põhiliselt vanu tuntud meelislauke. Tänavu otsustati hakata ka uusi laule õppima. Veel märgiti ära kirjandusõhtu ja teatri- ning kontserdikülastused. Lõpuks lisas iga osaleja oma isiklikud soojemad süvämälestused. Nii oligi meie uus tegevusaasta alustatud.

11. septembri koosviibimisel valiti klubi presidendiks uuesti Anne Niibo.

Järgmine kokkusaamine on 2. oktoobril kell 12.00 Are Huvikeskuse väikeses saalis. Kui Sul on kodu nelja seina vaatamisest küllalt saanud, tule meie hulka!

Anne Niibo

*****

Pärnumaa raamatukoguhoidjate õppereis Soome

12. – 14. septembril toimus Pärnu linna ja maakonna raamatukoguhoidjate õppekursioon Soome, tutvuma sealsete raamatukogudega.

Esimene raamatukogu, kuhu külla läksime, oli Kirjasto 10 Helsingis. Tegemist on raamatukoguga, kus pakutakse vanu teenuseid uues pakendis. Raamatukogul ruumi on vähe, ka reaalseid raamatuid on avariilistel vähe väljas. Palju pakutakse klientidele e-raamatuid ja muusikat ning filme. Üle poole raamatukogu töötajatest on mehed. Külastatavus on eriti populaarne vanuses 15 – 30 aastat, selles vanuses külastajad teevad 60% külastusi. Raamatukogus on palju noortele mõeldud, on erinevad kohad lebotamiseks, saab korraldada sõpradega kohtumisi. Mõeldud on ka ärimeestele, raamatukogus on võimalik end eraldada ja ärikohtumisi läbi viia. Majas on spetsiaalne ruum, kus on olemas pillid ja saab teha ansambliproovi.

Raamatukogu on avatud kõigil nädalapäevadel. Praegu on külastusi keskmiselt 2000 päevas, aastaks 2017 soovitakse külastused tõsta 5000 peale päevas. (Suigu raamatukogul on aastas ca' 3000 külastust).

Teine raamatukogu, kuhu meie tee viis oli Tampere linnaraamatukogu. Tampere linnas on raamatukogu olnud nüüdseks 152 aastat. Lisaks Tampere linnale on tegu ka Pirkanmaa maakonnaraamatukoguga, mis vastutab erialase koolituse ja serveri eest.

Tampere raamatukogu missiooniks on avada ukSED tsivilisatsiooni, pakkuda kvaliteetset õppimis- ja puhkekohta. Raamatukogu peab säilitama ja edastama ühist kultuuripärandit, aitab edendada ja kaitsta demokraatiat ja võrdsust. Tampere raamatukogu nimi on Metsto (metsis), maja näeb väljastpoolt välja kui metsis, on ehitatud 1986 aastal. Tampere linnas on 500 000 inimest ja raamatukogu külastusi on 2 miljonit/aastas

Reisi põhisihiks oli meil Vaasa linn. Vaasa on Pärnu sõpruslinn juba aastast 1956.

Teisel päeval oligi esimeseks külaskäiguks Vaasa raamatukogu. Vaasa on raamatukogulinn, esimene raamatukogu Soomes loodi 1774 aastal just Vaasa linna. 1936 sai valmis esimene tegelikult raamatukogu jaoks ehitatud maja, mis jäi väikeseks ja sellele tehti juurdeehitus, mis avati 2001 aastal. Vaasa linnaraamatukogu mahutab lisaks raamatutele ja filmidele, muusikale ka Soome raamatukogumuuseumi. Vaasas oli meie jaoks välja pandud ka valik eesi muusikast, mis seal laenutamiseks on. Suure lugupidamisega räägiti Georg Otsast.

Vaasast umbes 50 kilomeetri kaugusel asub Kvarkeni Arhipelaag, mis kuulub UNESCO maailmapärandi nimistusse. Teggu on idüllilise külaühiskonnaga, kus on säilinud vanad hooned ja vana elukorraldus. Inimesed tegelevad karjakasvatuse ja kalapüügiga. Kõik on meie jaoks miniatuurne. Majad on pisikesed, põllulapid on võrreldavad meie potipõllundusega. Vili oli põldudelt võetud ja põllulapp oli ca' 0,2 – 0,3 ha suur. Samas on igal pool inimeste peale mõeldud. Vana puukiriku trepi kõrvale oli ehitatud invatõstuk ja Saltkareti vaatetorni esimesele vaateplatvormile saab sõita nii lapsevankri, kui ratastooliga. Saltkareti vaatetornist nähtav ala on suurepärase näide, milline tohutu võim oli viimasel jääajal. Torn on ka väga armastatud linnuvaatlejate seas, sest seal saab uurida Kvarkeni saarestikus pesitsevaid linnuliike. Saarestiku jaoks on eriline, et see tõuseb 8 mm aastas, meri pidevalt taganeb.

Kolmandal päeval külastasime Turu linna ja Turu linnaraamatukogu. Seal oli meie giidiks eestlane, kunagine Pärnu Keskraamatukogu töötaja. Teggu oli inimesega, kes juba 20 aastat on elanud Soomes ja seal raamatukogus head karjääri teinud. Turu raamatukogus on külastusi 4500 inimest päevas, üritused iga päev ja külastajate arv pidevas kasvamas. Raamatukogus hoiul 1 milj raamatut, 2 milj külastust/aastas, 3 milj laenutust/aastas.

Meie raamatukogude juhatajad Vaasa raamatukogus

Turu raamatukogus töötab igas osakonnas töötuid ja koolilapsi. 10% Turu raamatukogu töötajatest on mehed, rohkem on neid muusikaosakonnas. Raamatukogutöö on soositud amet, vabu töökohti on raamatukogudes vähe.

Soome raamatukogude juures on eriline see, et riik on neisse hulga raha investeerinud ja noored tahavad neid külastada. Vabalt laenutamiseks on nii paber- kui ka e-raamatud, filmid, mängud, muusika. Igal pool on võimalus raamatukogudes lugeda nii diivanil, kui toolidel istudes ja erinevatel asjadel lamades. Raamatukogutöötajad on info jagajad, kuskohast midagi leida on. Suuremates raamatukogudes toimub iseteenindus. Raamatud laenutatakse automaadi juures ja ka tagastatakse, kasutades tagastamisautomaati. Soomes on kasutusel ka raamatukogubussid, mis liiguvad niisugustes kohtades, kus raamatukogu pole mõistlik pidevalt lahti hoida. Mõnes kohas on proovimisel täielikult iseteenindusel olev raamatukogu, kus saab käia ööpäev läbi. Sisse pääseb lugejakaardiga. Raamatukogutöötaja käib kaks korda nädalas ja paneb raamatuid riulitele tagasi. Soome on juba muutunud multikultuurseks riigiks ja kõigile rahvastele pakutakse võimalust ka oma emakeeles lugeda. Uurisime eestikeelsete raamatute kohta, need olid raamatukogudes olemas.

Reis Soome raamatukogudesse oli silmaringi arendav. Soomet saab pidada Euroopas üheks paremini arenenud raamatukogumaaks aga eks selle nimel ole nad ka kõvasti tööd teinud. Kokkuvõttes oli reis meeleolukas ja andis uusi mõtteid, kuidas raamatukogutööd paremini organiseerida.

Viiu Tamla
ja Malle Pajo

*****

Puud said istutatud.

Suvel tekkis idee rajada Suigu LAK õuele lammutatud paviljoni asemele elupuudest hekk. Kuna raha elupuude ostmiseks polnud kusagilt võtta, korraldati selleks korjandus. Korjanduse rahaga soetati 30 hariliku elupuu istikut. Spetsialistile teadmiseks, et Smaragdi asemel otsustati Holmstrupi istikute kasuks, kuna vajalik kogus käis müüjatele üle jõu. Hetkel lastest väiksemad puud peaksid viie aasta pärast ehk musilaste lasteaia lõpetamise ajaks neist tunduvalt pikemad olema. Projekti

eestvedajad tänavad annetajaid nende panuse eest. Iga annetatud sent oli abiks.

Elina Leiner

*****

Raamatukogupäevad "KOHTUME RAAMATUKOGUS" 20. - 30. oktoobrini 2013

Traditsiooniliselt toimuvad üleriigilised raamatukogupäevad igal aastal oktoobris, mil on paras aeg pöörata pilgud raamatukogude poole. Kartulid on selleks ajaks juba salves ja põllutööd lõpetatud ning vaba aega eneseharimise ja meelelahutusega tegelemiseks rohkem. Järgnevalt võimalustest, mida pakub Are Raamatukogu oktoobrikuu päevade ja pikkade pimedate õhtute sisustamiseks.

Are Raamatukogus alustab 8. oktoobril kell 16.30 tegevust inglise keele vestlusring taasalustajatele. Vestlusringi eesmärgiks on arendada inglise keeles rääkimise ja kõnest arusaamise oskust ning julgust ja enesekindlust võõrkeeles suhtlemisel. Oodatud on kõik inimesed, kes kunagi inglise keelt õppinud, aga kellel aegade jooksul keeleoskus ja kõnelemisjulgeus kadunud. Tulge vestlusringi, sest omakandi inimestega on koos kergem õppida ja julgem kõnelda! Vestlusringi juhendab Eva Umjarova. Koolitus on tasuta ja hakkab toimuma igal teisipäeval. Soovijad saavad ennast kirja panna Are Raamatukogus, tel. 4451865, e-post: are@pkr.ee ja Are Raamatukogu Facebooki lehel.

16. oktoobril kell 17.00 toimub raamatukogus täiskasvanud õppija nädala raames töötuba „Taaskasutus on popp!“. Külla tuleb Margus Rebane, kes õpetab meile ajalehepaberist korvide valmistamist. Töö jaoks vajalik materjal on raamatukogus olemas. Koolitus on tasuta.

16. oktoobri hommikul toimub Are Põhikoolis ettelugemispäev „Hundil on need hullud jutud“ 3. ja 4. klassile ning 18. oktoobril 1. ja 2. klassile. Loeme koos eesti loomamuinasjutte. Suuremate lastega tähistame koos Eesti raamatu päeva, kus vaatame üle uuema Eesti noorsookirjanduse.

Are Vallakeskusesse on lubanud külla tulla ka loominguline koosseis „Kaks Jaaku“, kes esitavad luule- ja muusikakava “Mulla ja päikese pärast maksab veel elada” . Toimumisaeg on täpsustamisel, jälgige reklaami!

Oktoobrikuu jooksul on raamatukogus võimalik vaadata Aime Roostalu ja Kristiina Seimi maalide ja joonistuste näitust „Hetked iseendaga“.

Alati olete oodatud raamatukokku ajalehti ja ajakirju lugema, raamatuid laenutama, arvuteid kasutama ja niisama juttu vestma!

KOHTUME RAAMATUKOGUS!

Malle Pajo

*****

Noorte toimetustest ...

Kodutütarde suvised puhkelaagrid on nüüdseks lõppenud ja uus sügishooaeg usinasti peale hakanud. Eelmisel nädalavahetusel toimusid Halinga vallas vabariiklikud spordivõistlused, kus Pärnumaa esindusel õnnestus koju tuua kolm alavõitu (sõudeergomeeter, hüppenööri kestvushüpe ja krossijooks) ning tugev üldvõit. Jõudu katsuti ka võrkpallis, mälumängus ning sopsus. Võidukas kaheksaliikmelises võistkonnas osalesid Arest Marleen Lippmaa ja Ita Kuusik.

Selle sügise suurimaks saavutuseks on kindlasti aasta raskeima ülemaalse sõjalissportliku võistluse "Kuperjanovlaste raja" võit, kus poiste-tüdrukute segaarvestuses tõi Pärnumaa koju nii esimese kui teise koha. Karmites tingimustes jäi ellu ning sai medali kaela meie oma valla tüdruk Ita Kuusik.

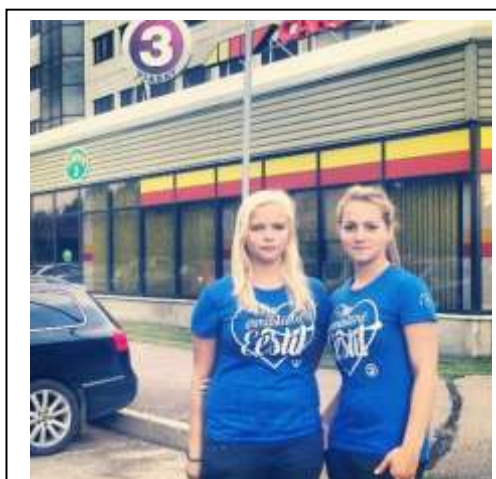
Samuti käisid oma oskusi katsetamas nooremad Are kodutütred, kes müttasid läinud laupäeval skautide ja gaidide matkamängul Pärnumaal. Ka sealt tulid meile I ja III koht.

Vaatamata tihedale võistlusgraafikule jõudsid kodutütred sügise alguses osaleda ka Tallinnas TV3 studios "Me armastame Eestimaad" saate lindistustel. Põnev elu studios kaamerate taga pakkus noortele palju mõtlemisainet ja telesaateid vaadatakse nüüd hoopis uue nurga alt.

Tüdrukud on suurte tegudega viinud Are valla nime kõrgele ja kaugele, leides väärtuslike sõpru ja kogemusi kogu eluks. Hetkel tegutseb Are rühmas 25 tüdrukut ja uued liikmed võtame rõõmuga vastu. Tunnid toimuvad esmaspäeviti kell 17.00 Are noortekeskuses.

Are noortekeskus on jällegi hoo sisse saanud, nii et noorte kilkeid ja naeru jagub igasse päeva. Lisaks judoringile alustab juba sel neljapäeval kell 16.00 Anne Niibo juhtimisel näitering. Jooksvad üritused ja tegevused leiavad kajastamist noortekeskuse FB lehel ja kuulutuste tahvliil. Noortekeskuse külastajatel on soovitatav kaasa võtta spordirõivad ja vahetusjalanõud, et koolipüksid kauem kui esimese vaheajani vastu peaks. Usun, et Are noortekeskuses on hea võimalus turvaliselt aega veeta seniks, kuni vanemad töölt koju jõuavad. Kes veel meieni teed ei ole leidnud, siis ootame tutvuma.

Kristi Kivisaar

Meie valla tüdrukud on publiku seas ka 4. oktoobri saates

EEOLEVATE ÜRITUSTE KALENDER

01. okt. T.	Suigu LAK Lehekeste rühma lastevanemate koosolek kell 18.00
02. okt. K.	Are PK 4.kl. Pärnu Raamatukogus ettelugemisvõistlusel. 6.kl. P.-Jaagupis koolimuuseumis muuseumitunnis. Suigu LAK Päikesekildude rühma lastevanemate koosolek kell 18.00 Are Vallakeskuse väikeses saalis kell 12.00 Pääsusilmade kokkusaamine
04. okt. R.	Are PK ja Suigu LAK õpetajate päeva tähistamine
08. okt. T.	Are PK 6.kl. õpioskuste võistlusel Paikusel. Are raamatukogus kell 16.30 Inglise keele vestlusring taasalustajatele. Suigu Seltsimaja kohvikus kell 18.00 Rahatarkuse koolitus.
09. okt. K.	Are PK varivalimised Are Vallakeskuses kell 18.00 „Kontrolli pendli kaasabil oma tervist“ (Loe allolevat kuulutust)
15. okt. T.	Are raamatukogus kell 16.30 inglise keele vestlusring. Suigu raamatukogus kell 18.00 TÕN nädala raames esineb Margus Saar ERR-st „Televisioon – tõelisus või fiktsioon.“
16. okt. K.	Are PK ülekooliline loogikavõistlus. Kell 8.40 ettelugemispäev 3.-4.kl. „Hundil on need hullud jutud.“ Pärnu ÕNK loeng - 6.kl „Efektiivsed õpioskused“ ja 8.kl. – „Uurimistööde alused“ Are raamatukogus kell 17.00 töötuba „taaskasutus on popp“ Margus Rebane õpetab ajalehtedest korvide valmistamist“ Materjal kohapeal olemas.
18. okt. R.	Are PK kell 8.40 ettelugemispäev 1.-2. kl. „Hundil on need hullud jutud.“ Suigu raamatukogus ettelugemispäev
KOOLIVAHEAEG 19. okt. – 27. okt.	
20. okt. P.	Are Vallakeskuse suures saalis kell 12.00 ja Suigu Seltsimaja saalis kell 14.00 Näidend 1. vaatuses “MURTUD NUMBER” (loe kuulutust lk. 20)
22. okt. T.	Are PK esmaabikoolitus õpetajatele Are raamatukogus kell 16.30 Inglise keele vestlusring. Are Huvikeskuses kell 17.00 – 20.00 ILUÕHTU (loe kuulutust lk. 20)
23. okt. K.	Are Vallakeskuse väikeses saalis kell 18.00 Loomingulise ühenduse “Kaks Jaaku” luule- ja muusikakava “Mulla ja päikese pärast maksab veel elada”
24. okt. N.	Suigu raamatukogus kell 11.00 paberist mänguasjade valmistamise töötuba
29. okt. T.	Are raamatukogus kell 16.30 Inglise keele vestlusring

KONTROLLI OMA TERVIST PENDLI KAASABIL.

Õpime pendli kaasabil analüüsima, tervendama oma keha ja tervist. Eelnevad tarvitamiskogemused pole vajalikud. **Soovitan tulla kogema ja ennast rohkem avastama!**

Pendel on üks vahendajaid, kes oskab suhelda meie teadvuse ja meie nähtava maailma vahel. Ta aitab kiiresti lahendada probleemid, mis on tekkinud meie sisemaailmas. Aitab leida vastuseid, kuidas suhelda ja ravida oma keha. Pendel loob kindluse meie õigele ravitegevusele.

Koolitusel:

- Määrame aurakeha tervikut oma füüsilise ümber ja näeme kus on meie nähtamatus kehas augud jne.
- Leiame kehapunktid, kus energia ei liigu või esinevad takistused
- Õpime pendli abil lükkama lahti keha takistusi
- Kasutame pendlit kui kehale tervendava energia saatjat
- Määratleme pendliga, kas haiguse põhjus on füüsilises või mentaalses kehaväljas.
- Õpime pendli abil leidma õiget ravi ja ravimit mõõtekaartidelt.
- Õpime palju muid lahendusi, kuidas vaadelda ja tervendada oma keha

Koolitus kestab koos praktiliste tegevustega 3 tundi.

Koolituse juhendajaks: Kalju Paldis (selle alaga tegelnud 12 aastat)

Kursuse maksumus 10€ (hinna sees abimaterjalid ja mõõtekaardid), võimalik osta ka pendel (3 €)

Ootame teid 9. oktoobril kell 18.15 Ares Pärnumaal Are Huvikeskuses.

Täpsem info Vilja Alamaa tel 510 5498

Eelregistreerimine soovitatav: www.energoman.ee või [tel:501 8260](tel:5018260)

**Pühapäeval, 20. oktoobril, valimistepäeval toimub
kell 12.00 Are Huvikeskuses
kell 14.00 Suigu Seltsimajas**

MURTUD NUMBER

**Näidend ühes vaatuses
Oskar Lutsu följetoni järgi lavastanud Anne Niibo**

**Näitlejad: Veiko Tamla, Geiro Bukin, Ardo Lillemägi, Kristi Kivisaar, Ivo Kivisaar,
Elle Ammusaar, Siret Tammekänd, Erika Jõgila, Daniel Jeršov, Vilja Alamaa
Laul ja muusika: Merlin Madisson
Etendus on tasuta**

**Teisipäeval 22. oktoobril Are Huvikeskuses
kell 17.00-20.00
ARE ILUÕHTU**

- Meigistudio
- Näohooldusnurk
- Lihtsad soengutrendid
- Sügistrendid ehetemaailmas
- Tervisenurk
- Smootie Bar
- Üllatused
-

Ühtlasi on võimalus saada teada oma näonahatüüp ja soovitusel toodete kasutamise kohta
Sissepääs tasuta!

Kutsu sõbrannad kaasa. Sisenemisel ütle salasõna "glamour" ja teid ootab kingitus!

Korraldaja: Kultuurijuht Vilja Alamaa

Lisainfo: marvesiil@hotmail.com,

50 62 549 Marve Meikar

Ürituse suurtoetaja Oriflame

Eelteade:

**Virtuaalne esitus purjejaht
„Nordea“ ümbermaailmareisist
Reedel 29. novembril kell 19.00
Are Huvikeskuses**

Kohtumine Marko Matverega, kus kolme tunni jooksul näete parimaid pilte ja kuulete põnevaid lugusid tema ja ta kaaslaste huvitavast ja pikast merereisist.

Pilet 9 eurot,

lastele alla 16. a pileti hind 4 eurot

Piletite müük alates 14. oktoobrist

Are Huvikeskuses ja Suigu

Raamatukogus

**Teatri ühiskülastus
30. oktoobril kell 19.00 Endla teatris
ENESETAPJA**

Teater NO99 külalisetendus

Pileti hind 15.00, sooduspilet 12.00,

siia lisandub bussitranspordi tasu.

Piletite broneerimine ja tasumine kuni

14. oktoobrini või kuni pileteid jätkub.

tel 510 5498 Are Huvikeskus Vilja Alamaa

Are Raamatukogus saab oktoobrikuu jooksul vaadata Aime Roostalu ja Kristiina Seimi maalide ja joonistuste näitust
„HETKED ISEENDAGA“
Eksponeeritud on ema ja tütre üheksa kaunist tööd. Tulge vaatama!

TEATED

Are vallas kasutusel olevad olulised telefoninumbrid:

Vallavanem Lauri Luur	- 445 1868 ; 525 9752	vallavanem@arevald.ee
Abivallavanem Siret Tammekänd	- 445 1862 ; 502 6455	abivallavanem@arevald.ee
Vallasekretär Eve Atka	- 445 1860	vallasekretar@arevald.ee
Maa- ja keskkonnanõunik Signe Rõngas	- 445 1875 ; 525 3189	maanounik@arevald.ee
Sotsiaaltöötaja Heli Tõrva	- 445 1876 ; 529 3053	sotsiaaltootaja@arevald.ee
Pearaamatupidaja Helgi Kallaste	- 445 1878	pearaamatupidaja@arevald.ee
Sekretär-asjaajaja Terje Võsumets	- 445 1861 ; 526 9732	sekretar@arevald.ee
Are valla kultuurijuht Vilja Alamaa	- 445 1866 ; 5105 498	huvikeskus@arevald.ee
Noorte- ja spordijuht Kristi Kivisaar	- 56464861	
Are raamatukogu juhataja Malle Pajo	- 445 1865	are@pkr.ee
Suigu raamatukogu juhataja Viuu Tamla	- 446 3494	suigu@pkr.ee
Konstaabel Martin Piir	- 511 8520	
Bussijuht Ants Tugedam	- 5348 5121	
Bussijuht Ranno Aassalu	- 5348 1544	
OÜ Are Vesi juhatuses esimees Kert Alamaa		
Rikked, tellimised, info, teated	- 445 1864; 529 8849	arevesi@hotmail.com

Vähekasutatud mööbel Skandinaaviamaadest.

Saadaval palju erinevaid lastetarbeid.

Helista tel. 53 40 3885

OÜ METVER

pakub metsaveo ja hooldusniidu teenust.

Metsaveo hind alates 5 eur tm

Hooldusniidu teenus alates 25 eur 1ha.

Võtan rendile ka põllumaid hinnad alates 50 eur 1ha.

Täpsem info Rain Nahkult 5809 4440

rainvaim@msn.com

OÜ Estobrix

Müüme küttebriketti, küttepuid.

Puidubrikett (RUF)

165.-eur t

Tel-51980772

30 - 50cm halupuud

30-35.-eur ruum

Tel-51992918

Metsakeskus.ee

**Ostame kasvavat metsa, põllumaad
ja metsakinnistuid hinnaga
kuni 10 000 eurot/ha.**

**Kinnistud võivad olla tehtud raietega
või asetseda piiranguvööndis.**

Tel: 56 111 900

ERIKU GRUPP OÜ

**ERIKU GRUPP OÜ RENDIB PÕLLUMAAD.
KÜSI PAKKUMIST!
SAMAS OSTAME PÕLLU- JA
METSAKINNISTUID, VÕIB OLLA
RAIUTUD.**

Kontakt: telefonil +372 56 673 533
e-postil karel45@hotmail.com

Palju päikest
Sulle eluteel!
Ärgu olgu
äikest
aastail,
mis käimata veel!

ÕNNITLEME!

04.10 SILVI TALI	73.a. Suigu küla
08.10 ELLEN RANDVER	71.a. Are alevik
12.10 SULEV KUURA	55.a. Are alevik
13.10 ALVI MARTIN	76.a. Suigu küla
15.10 ELLEN AAS	80.a. Niidu küla
18.10 VELI ONNI KALEVI TOIVONEN	71.a. Niidu küla
18.10 PAUL AAVEKUKK	70.a. Elbu küla
18.10 TAISI MÖLDER	55.a. Are alevik
21.10 ELLEN KUIMETS	87.a. Are alevik
22.10 VAIKE VOKK	65.a. Elbu küla
27.10 KLAVDIA ŠUVALOVA	87.a. Suigu küla
27.10 MARET REBANE	72.a. Murru küla
27.10 YURY AFANASEV	60.a. Are alevik
29.10 EEVI POOLAK	75.a. Võlla küla

ÕNNITLEME VÄRSKEID VALLAKODANIKKE!

22. augustil sündis Suigu külas
Janika Säde ja Taavi Saukkoneni
perre poeg
KENNET SAUKKONEN

30. augustil sündis Niidu külas
Annika Jänese perre poeg
KEVIN JÄNES

11. septembril sündis Are
alevikus Krista ja Virkko Ao
perre poeg
DERKO AO

Meil on rõõm avaldada vallalehes
juubelid alates 50st ja kõik sünnipäevad
alates 70st.

**KES SOOVIB, ET TEMA
SÜNNIPÄEVA LEHES
EI AVALDATA; PALUN ANDA
SELLEST TEADA VALLA
SEKRETÄRILE** tööpäeviti
tel. 445 1861

Taas ootavad ees kohaliku omavalitsuse volikogu valimised.
Taas peavad inimesed otsustama, millises suunas jätkata
järgmised neli aastat.

Are vallas kandideerib vallavolikokku 28 inimest. Kahjuks
ei soostunud erakondade nimekirjad oma valimislubadusi
avaldama ja lehes ilmub ainult valimisliidu ühtne koduvald
kandidaatide tutvustus. Loodame, et oskate teha õiged
valikud, et siis hiljem oleks võimalik oma valitud volinikul
nõobist kinni võtta ja otsuste kohta aru pärida.

Valimata jätmine näitab ükskõiksust ümbritseva suhtes. Siis
pole ju ka hiljem õigust nuriseda millegi tegemise või
tegemata jätmise üle. Nii et .....

KÕIK VALIMA!

Toimetus

Vallalehe toimetus:
Leelo Lusik
Tel. 514 2621; 446 3596
Oja 4 Are, Pärnumaa 87 301
Kristi Kivisaar
Tel. 5646 4861
Elbu küla, Pärnumaa 87 301